

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă pentru
alegerea Camerei Deputaților și a Senatului**

Analizând propunerea legislativă pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, transmisă de Comisia comună a Camerei Deputaților și a Senatului pentru elaborarea propunerilor legislative privind legile electorale cu adresa nr.17 din 31.05.2004,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993 și art.48(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Prezenta propunere legislativă are ca obiect de reglementare stabilirea cadrului juridic general pentru organizarea și desfășurarea alegerii Camerei Deputaților și Senatului, în scopul îmbunătățirii sistemului electoral, întemeiat pe pluralismul politic și pe garanțiile democrației constituționale, precum și al asigurării libertății votului și garantării liberei expresii a voinței alegătorilor în desemnarea reprezentanților lor, fiind propusă pentru abrogare Legea nr.68/1992.

Structurată în douăsprezece capitole, propunerea legislativă reglementează listele electorale și cărțile de alegător, secțiile de votare, Autoritatea Electorală Permanentă și birourile electorale, depunerea propunerilor de candidați, tipărirea buletinelor de vot, a semnelor electorale și ștampilele necesare votării, campania electorală și perioada în cadrul căreia se desfășoară aceasta, desfășurarea votării, constatarea rezultatelor votării la secțiile de votare, precum și stabilirea rezultatelor votării la circumscripțiile electorale .

Totodată, propunerea legislativă stabilește componența și principalele atribuții ale Autorității Electorale Permanente, ale

Biroului Electoral Central, birourilor electorale de circumscripție și ale secțiilor de votare, ale oficiilor electorale ale sectoarelor municipiului București, precum și sancțiunile ce se aplică în cazul încălcării prevederilor legale.

Prin obiectul său de reglementare, propunerea legislativă face parte, potrivit prevederilor art.73 alin.(3) lit.a) și h) din Constituție, republicată, din categoria legilor organice.

2. La art.3 alin.(5), pentru un spor de rigoare normativă, textul trebuie să se refere la anul precedent **desfășurării alegerilor**.

3. La art.5 alin.(6), întrucât norma reprezintă o excepție de la regula generală prevăzută la alin.(5) teza a doua, potrivit căreia nu sunt admise candidaturi independente pe listele de candidați depuse de partidele politice, alianțele politice sau alianțele electorale, sugerăm ca textul să debuteze cu sintagma:

“(6) Prin excepție de la prevederile alin.(5), Președintele României în funcție”.

4. La art.6 alin.(6), pentru corectitudinea redactării, sugerăm înlocuirea sintagmei „hotărâre irevocabilă”, cu sintagma „hotărâre definitivă și irevocabilă”.

5. Întrucât teza a doua a art.9 alin.(1) se referă la cetățenii români cu domiciliul în străinătate, exprimând astfel o idee distinctă față de aceea din debutul textului, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, recomandăm ca textul să constituie alin.(2) al art.9. Pe cale de consecință, celelalte alineate ale articolului vor fi renumerotate.

Totodată, dispoziția privind depunerea cererii de către cetățenii români cu domiciliul în străinătate la primarul unității administrativ-teritoriale respective necesită clarificări suplimentare pentru ca din redactarea propusă să nu se înțeleagă că este vorba despre unitatea administrativ-teritorială a statului în care aceștia domiciliază. Propunem, de aceea, ca partea finală a textului să fie reformulată, astfel: “sau în țară, direct la primarul unității administrativ-teritoriale respective”.

6. Referitor la art.9 alin.(5), sugerăm să se analizeze dacă nu ar fi recomandat ca textul să se refere la cele două exemplare **originale** ale listelor electorale permanente, deoarece și copiile de pe aceste liste nu pot avea decât un caracter **oficial** ele fiind semnate, potrivit art.14 alin.(5), de către primar, secretarul unității administrativ-teritoriale și de către șeful serviciului de evidență informatizată a persoanei.

7. La **art.15**, având în vedere că numai alin.(1) și (2) ale art.7 invocat în text se referă la stabilirea datei alegerilor, pentru precizia normei, sugerăm ca textul să se refere la “prevederile **art.7 alin.(1) și (2)**”.

8. La **art.19 alin.(5)**, pentru ca dispoziția să capete un plus de rigoare normativă, precum și pentru a se realiza legătura, sub aspect tematic, cu norma de la alin.(4), sugerăm înlocuirea expresiei “Împotriva soluției date”, cu sintagma “Împotriva soluției date de serviciul de evidență informatizată a persoanei”.

9. La **art. 23 alin.(2)**, pentru corectitudinea redactării, sugerăm înlocuirea expresiei “sub pavilion român”, cu expresia uzuală “sub pavilion românesc”.

10. La **art.27**, subliniem faptul că potrivit uzanței în adoptarea actelor normative care au ca obiect de reglementare înființarea instituțiilor publice, mențiunea referitoare la faptul că Autoritatea Electorală Permanentă are personalitate juridică trebuie să se regăsească în partea de început a acestui articol, împreună cu celelalte informații care îi stabilesc natura juridică. De aceea, la alin.(1), după sintagma “este o instituție administrativă autonomă”, sugerăm să se introducă sintagma “cu personalitate juridică”. Pe cale de consecință, **alin.(1) al art.28** urmează să fie reformulat, astfel:

“Art.28.-(1) Autoritatea Electorală permanentă are un aparat propriu de specialitate”.

La **alin.(8) al art.27**, sugerăm revederea normei referitoare la “aprobarea bugetului propriu înaintea dezbaterii bugetului de stat”, deoarece, în mod corect art.29 alin.(1) lit.o), a reținut că Autoritatea elaborează proiectul bugetului propriu, care se aprobă prin legea bugetului de stat. Se impune corelarea textelor.

11. Pentru asigurarea concordanței dispozițiilor din cuprinsul **art.28**, textul **alin.(2)** trebuie să se refere la personalul din aparatul celor două Camere ale Parlamentului, noțiune utilizată și de alin.(4), și nu la “personalul din structurile de specialitate ale Parlamentului”.

12. Având în vedere dispozițiile **alin.(3) ale art.29**, potrivit cărora Autoritatea Electorală Permanentă îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de lege, sugerăm introducerea cuvântului “principale”, în finalul părții introductive a **art.29 alin.(1)**.

Reiterăm observația și pentru partea introductivă a **art.32 alin.(1)** și **art.34 alin.(1)**.

La **art.29 alin.(1) lit.k) rândul 1**, pentru evitarea repetării, sugerăm eliminarea cuvintelor “după caz a”.

La **lit.m)**, pentru ca textul să fie complet, este necesar să se menționeze despre care anume Centre regionale este vorba.

La **lit.t)**, pentru a nu rezulta că Guvernul are obligația de a-și însuși propunerile Autorității Electorale Permanente, sugerăm înlocuirea expresiei “spre însușire și exercitare”, cu expresia “spre analiză și exercitare”.

13. Pentru corectitudinea redactării, mențiunea “Secțiunea 2” urmează să fie înlocuită prin “Secțiunea a 2-a”.

14. La art.30 alin.(3), pentru fluența exprimării, propunem înlocuirea expresiei “Nerespectarea obligației”, cu “nerespectarea acestei obligații”, fiind o continuare a tezei a doua a alineatului.

Totodată, pentru a fi complet, textul trebuie să precizeze care anume răspundere juridică este avută în vedere (civilă, penală).

15. La art.31, semnalăm o necorelare între cuprinsul alin.(4) și (5), în sensul că la alin.(5) textul se referă la “**listele de candidați**”, în timp ce alin.(4) vorbește despre “numele și prenumele **reprezentanților**”. Propunem corelarea textelor.

Semnalăm că alin.(8) face trimitere la termenul prevăzut la alin.(5), deși acest text nu stabilește nici un termen. Probabil s-a dorit să se facă trimitere la **alin.(4)** al aceluiași articol. Se impune reanalizarea textelor.

16. La art.32 alin.(1) lit.f), norma de trimitere la lit.c) necesită a fi reanalizată, întrucât acest text nu are în vedere stabilirea unor condiții.

17. La art.33 alin.(2), textul trebuie să se refere la Tribunalul București, asigurându-se astfel corelarea cu art.35 alin.(2), care în mod corect folosește această denumire.

Întrucât alin.(9) al art.31 nu conține prevederi referitoare la completarea biroului electoral central, norma de trimitere din cuprinsul **alin.(5) al art.33** urmează să se refere la art.31 alin.(7) și **(8)**.

18. La art.34 alin.(1) lit.e), cuvântul “primării”, trebuie înlocuit du “primarii”.

La lit.g), pentru menținerea aceleiași forme verbale, sugerăm reformularea textului, astfel:

“g) constată rezultatul alegerilor pentru circumscripția electorală și eliberează deputaților sau, după caz, senatorilor certificatul doveditor al alegerii, pe baza constatării Biroului Electoral Central cu privire la partidele politice, alianțele politice sau alianțele electorale care întrunesc pragul electoral prevăzut la art.87 alin.(2)”.

19. La art.35 alin.(2), sugerăm o îmbunătățire redacțională, prin înlocuirea sintagmei “alin.(6), (7), (8), (9), (10) și (11)”, cu expresia “alin.(6) - (11)”.

20. La art.37 alin.(4) teza a doua, pentru un spor de precizie în redactare, propunem ca expresia “persoanele din listă” să fie înlocuită cu sintagma “Persoanele din cuprinsul listei”.

21. Pentru uniformitate în redactarea art.38, propunem ca textul de la lit.c) și d) să debuteze prin cuvintele “numără”, respectiv “rezolvă”.

22. La art.37 alin.(8), întrucât nu este recomandabil ca un alineat să debuteze cu expresia “În acest scop”, propunem eliminarea acesteia, astfel încât norma să înceapă cu substantivul “Președintele”.

23. La art.41 alin.(2), precizăm că, potrivit normelor de tehnică legislativă, aliniatul – ca element structural al articolului – trebuie să exprime o ipoteză juridică proprie. De aceea, pentru a răspunde acestei exigențe, precum și pentru a se realiza legătura cu norma de la alin.(1), care prevede dreptul la contestație al partidelor politice, alianțelor politice și alianțelor electorale, precum și al candidaților independenți, sugerăm introducerea, după substantivul “Contestațiile”, a sintagmei “prevăzute la alin.(1)”.

Totodată, pentru o formulare corectă, expresia “este definitivă” trebuie înlocuită cu sintagma “este definitivă și irevocabilă”.

24. La art.42 alin.(3), pentru păstrarea uniformității în redactarea proiectului, sugerăm ca expresia “prenumele și numele” să fie înlocuită cu expresia “numele și prenumele”, astfel cum s-a procedat la art.4 alin.(5), observație valabilă pentru întreg cuprinsul proiectului.

25. La art.45 alin.(4), pentru un spor de precizie normativă, este necesar ca textul să precizeze în mod expres “instanța ierarhic superioară”, respectiv Curtea de apel.

La alin.(5), pentru ca norma să fie completă, sugerăm introducerea, după substantivul “Contestațiile”, a expresiei “privind înregistrarea sau respingerea candidaturilor”, astfel cum s-a procedat în cuprinsul alin.(3).

26. La art.47, pentru evitarea repetării sintagmei din debutul alin.(9) și (10), sugerăm comasarea textelor într-un singur alineat cu două teze, cea de-a doua debutând cu expresia “și se comunică”. Pe cale de consecință, celelalte alineate ale articolului vor fi renumerotate.

27. La art.49, pentru păstrarea unității terminologice în cuprinsul proiectului, sugerăm ca textul să se refere în mod expres la alianța politică sau alianța electorală.

28. La art.54 alin.(1) lit.b), pentru redarea fidelă a denumirii acestor organizații, astfel cum ele sunt definite la art.4 alin.(6), sugerăm introducerea cuvântului “cetățenilor”, după cuvântul “organizațiilor”.

29. La art.57 alin.(1), pentru fluența redactării, propunem înlocuirea sintagmei “Timpul de antenă se acordă”, prin sintagma “Timpul de antenă ce se acordă”.

La alin.(3) al aceluiași articol, pentru precizia normei, propunem să se menționeze că timpii de antenă se comunică radiodifuzorilor de Comisia parlamentară specială, denumire prevăzută la art.56.

La alin.(7), întrucât solicitarea acordării timpilor de antenă nu poate constitui o obligație, exercitarea acestui drept rămânând la aprecierea partidelor politice, alianțelor politice și alianțelor electorale, sugerăm înlocuirea expresiei “au obligația să solicite”, cu expresia “pot solicita”, dispoziția privind neluarea în considerare a solicitărilor formulate după acest termen fiind aplicabilă și în această formulare.

30. La art.59 alin.(3), pentru mai multă rigoare în redactarea normei, sugerăm reformularea textului, astfel:

“(3) Candidații care dețin funcții publice pot apărea în emisiunile informative numai în probleme legate de exercitarea funcției lor”.

31. Pentru un spor de precizie în redactare, propunem ca la art.68 alin.(5) să debuteze cu sintagma “Afișajul electoral este permis în alte locuri decât cele stabilite potrivit alin.(1), numai cu acordul proprietarilor.

32. La art.69 alin.(1), pentru uniformitate în redactarea proiectului, după substantivul “partide” trebuie introdus determinativul “politice”.

33. Pentru un spor de rigoare în redactare, la art.70 alin.(1), propunem înlocuirea verbului “să posede” cu expresia “să aibă organizate”.

34. Pentru un spor de rigoare normativă, propunem ca teza întâi a alin.(3) al art.70 să fie reformulată, astfel:

“(3) Ștampilele și celelalte materiale necesare se predau președinților birourilor electorale ale secțiilor de votare, pe bază de proces-verbal, de către primarii și președinții birourilor electorale de

circumscripție, sau, după caz, ai oficiilor electorale, cu cel puțin o zi înainte de data alegerilor”.

35. La art.72 alin.(2), pentru ca textul propus să exprime o ipoteză juridică de sine stătătoare, cerință necesară pentru un alineat, propunem înlocuirea cuvintelor “Puterile lui” prin “Puterile președintelui biroului electoral al secției de votare”.

La **alin.(5) ultima teză**, pentru ca textul să fie complet, acesta trebuie să se refere în final la “**aceeași secție de votare**”.

La **alin.(6)**, pentru realizarea acordului gramatical corect, expresia „și ai observatorilor” trebuie înlocuită cu expresia „și a observatorilor”.

36. Pentru corelarea normelor din cuprinsul proiectului, sugerăm revederea **art.75 alin.(1)**, potrivit căruia, fiecare alegător trebuie să prezinte cartea de alegător și actul de identitate”, în raport cu dispozițiile **art.112 alin.(2)**, care se referă în final la votarea pe baza altui act de identitate sau pe baza cărții de alegător.

37. La art.82 alin.(2), întrucât formularea “se așează pe partide politice” este neriguroasă, sugerăm înlocuirea acesteia cu sintagma “se grupează pe partide politice”.

38. La art.83 alin.(1) lit.b), textul introductiv trebuie să se refere la secția de votare.

39. La art.88 alin.(5) lit.b), pentru estetica exprimării, propunem înlocuirea sintagmei “rezultă din prevederile de la lit.a)”, cu sintagma “rezultă din aplicarea dispozițiilor prevăzute la lit.a)”.

40. La art.89 alin.(3) rândul 5, din considerente gramaticale, expresia “în termen cel mult 48 de ore” trebuie înlocuită cu sintagma “în termen de cel mult 48 de ore”.

41. Pentru ca **art.90 alin.(2)** să fie complet, textul trebuie să se refere la președintele și ceilalți membri ai Biroului Electoral Central.

Totodată, pentru evitarea repetării expresiei “Biroul Electoral Central”, sugerăm reformularea textului **alin.(3)**, astfel:

“(3) Programul utilizat pentru repartizarea centralizată a mandatelor și desfășurarea acestuia pe circumscripții electorale se aprobă de Biroul Electoral Central și constituie anexa la procesul-verbal care se înaintează pentru validarea mandatelor”.

42. La art.94, norma conform căreia faptele constituie contravenții, în măsura în care, potrivit legii, nu sunt infracțiuni este în dezacord cu definiția dată contravenției în Ordonanța Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, care prevede că

fapta descrisă drept contravenție în actul normativ și prevăzută cu sancțiune contravențională nu poate fi decât contravenție, nimeni neputând, prin interpretare, să schimbe caracterizarea ei juridică. Tocmai pentru a elimina orice confuzie între contravenții și infracțiuni, prin ordonanța menționată a fost eliminată din definiția contravenției compararea pericolului social al acesteia cu cel al infracțiunii, iar prin Legea nr.180/2002 s-a introdus precizarea de principiu conform căreia “legea contravențională apără valorile sociale care nu sunt ocrotite prin legea penală”. Din acest motiv, este necesară eliminarea din text a expresiei “în măsura în care, potrivit legii, nu sunt infracțiuni”.

43. La art.94 lit.a), pentru asigurarea unei reglementări corecte, propunem ca textul să aibă în vedere „semnarea listei de susținători cu încălcarea dispozițiilor **art.42 alin.(3)-(7)**”, norme care reglementează acest aspect.

Pe de altă parte, nerespectarea dispozițiilor referitoare la afișarea listelor de candidați și a candidaților independenți sau cu privire la folosirea semnelor electorale, prevăzută drept contravenție în finalul art.94 lit.a) ar trebui să facă obiectul unei dispoziții distincte, marcate cu lit.b).

44. În ceea ce privește contravenția prevăzută la art.94 lit.g), semnalăm că proiectul nu stabilește termene pentru întocmirea cărții de alegători, astfel încât sugerăm reanalizarea normei. Dacă se dorește stabilirea unor astfel de termene, acestea ar trebui prevăzute în mod expres în cadrul Secțiunii a 2-a a Capitolului II.

45. La art.94 lit.i), pentru un plus de rigoare în exprimare, expresia „sau în orice mod” ar trebui înlocuită cu sintagma „sau în orice alt mod”.

46. Având în vedere faptul că art.96 nu stabilește o procedură de constatare a contravențiilor și de aplicare a sancțiunilor derogatorie de la dispozițiile Ordonanței Guvernului nr.2/2001, propunem ca **alin.(2)** să fie eliminat, iar **alin.(1)** să fie reformulat după cum urmează:

“(1) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către:”.

47. La art.96 alin.(1) lit.e), pentru asigurarea unei exprimări corecte, textul ar trebui reformulat astfel:

„d) președintele biroului electoral, în cazul săvârșirii contravențiilor de către membrii biroului electoral, ori președintele biroului electoral ierarhic superior, în cazul săvârșirii contravențiilor

de către președinții birourilor electorale inferioare sau de către locuitorii acestora, pentru faptele prevăzute la lit.s) și ș);”.

48. Semnalăm că fapta prevăzută drept contravenție la **art.94 lit.b)**, este incriminată drept **infracțiune** de art.102 alin.(2) din Legea nr.67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale. Pentru uniformitate în reglementare, sugerăm revederea textului din proiect.

49. Menționăm că în conformitate cu art.28 din Ordonanța Guvernului nr.2/2001, posibilitatea contravenientului de a achita, pe loc sau în termen de 48 de ore, jumătate din minimul amenzii trebuie prevăzută în mod expres în actul normativ. **Dacă** se dorește acordarea acestei posibilități în cazul săvârșirii contravențiilor prevăzute în prezenta propunere legislativă, **art.96** trebuie completat cu un alineat nou, cu următoarea redactare:

“(2) Contravenientul poate achita, pe loc sau în termen de cel mult 48 de ore de la data încheierii procesului-verbal ori, după caz, de la data comunicării acestuia, jumătate din minimul amenzii prevăzute la art.95, agentul constatator făcând mențiune despre această posibilitate în procesul-verbal.”.

La **alin.(3)**, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, expresia „cu modificările și completările ulterioare” trebuie înlocuită cu sintagma „aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.180/2002, cu modificările ulterioare.”.

50. La **art.98 alin.(1)**, pentru asigurarea unei exprimări corecte, textul trebuie să aibă în vedere violarea secretului votului „de către membrii biroului electoral”.

51. La **art.99 alin.(3)**, pentru o mai bună sistematizare a normelor, dispoziția referitoare la pedepsirea tentativei ar trebui să facă obiectul unui alineat distinct.

Aceeași observație este valabilă și pentru **art.102 alin.(1) și (2)**.

52. Semnalăm că din actuala redactare a **art.102 alin.(2)** rezultă că doar membrii biroului electoral pot folosi urna specială pentru exprimarea votului, întrucât aceasta este semnificația noțiunii de „utilizare a urnei speciale”. Or, ținând seama de dispozițiile **art.80 alin.(1)**, apreciem că ar trebui incriminată **transportarea** urnei speciale de către alte persoane decât membrii biroului electoral al secției de votare și nu **utilizarea**, care îi are în vedere pe **alegători**.

53. La **art.105**, apreciem că norma ar trebui să aibă în vedere confiscarea bunurilor destinate, folosite sau rezultate din săvârșirea contravențiilor prevăzute doar la art.94 lit.j) și r), întrucât fapta prevăzută la art.94 lit.o), la care face trimitere textul, nu este susceptibilă de a da naștere posibilității confiscării.

54. La **art.113 alin.(1)**, având în vedere că după adoptare, Legea Arhivelor Naționale a mai suferit unele intervenții legislative, pentru a evidenția acest aspect, sugerăm introducerea, după numărul acesteia a sintagmei “cu modificările și completările ulterioare”.

La **alin.(3)**, pentru cursivitatea exprimării, sugerăm reamenajarea textului, astfel:

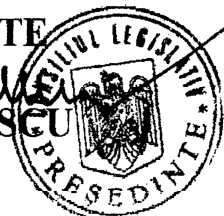
“(3) După îndeplinirea termenului prevăzut la alin.(1) instanțele, cu sprijinul prefectilor, predau buletinele de vot și celelalte materiale utilizate în procesul votării, agenților economici specializați, în vederea topirii”.

55. Pentru un spor de rigoare normativă, propunem ca **art.116** să se refere la actul de identitate astfel cum este prevăzut la **art.112**.

56. La **art.117**, pentru respectarea exigențelor de tehnică legislativă, data publicării în Monitorul Oficial al României a legii propusă pentru abrogare trebuie redată astfel: “din 16 iulie 1992”.

Totodată, sugerăm ca textul să debuteze cu expresia “Pe data intrării în vigoare ...”.

57. Semnalăm că Guvernul a inițiat un proiect de ordonanță de urgență care vizează modificarea Ordonanței Guvernului nr.84/2001 privind înființarea, organizarea și funcționarea serviciilor publice comunitare de evidență a persoanelor, astfel că este necesară corelarea textelor din cele două acte normative.

PREȘEDINTE

Dragoș ILIESCU

București
Nr.1027/14.06.2004